

„Riazańczycy. AK w łagrach”. Nowa wystawa w Muzeum Armii Krajowej

Poniedziałek, 2025.06.16 12:11 (Edytowany Poniedziałek, 2025.06.16 12:23)

Data wydarzenia: **2025-06-17 12:00 - 2026-05-31 00:00**

Wydarzenie biletowane

Muzeum Armii Krajowej w Krakowie prezentuje nową wystawę czasową zatytułowaną „Riazańczycy. AK w łagrach”. Opowiada ona o żołnierzach AK więzionych w sowieckim łagrze w Riazaniu-Diagilewie w latach 1944–1947.

Po wejściu na ziemie polskie Armii Czerwonej w 1944 r. sowieckie władze bezpieczeństwa rozpoczęły szeroko zakrojone represje wobec członków AK. Żołnierzy podziemnych sił zbrojnych aresztowano, umieszczano w więzieniach i obozach przejściowych, a następnie wysyłano do łagrów w ZSRS. Szacuje się, że do końca 1944 r. zesłano w ten sposób około 20 tys. akowców.

Jednym z miejsc, do których trafiali był łagier NKWD nr 179 w Riazaniu-Diagilewie, 200 km na południowy wschód od Moskwy. Pierwszą grupę akowców – z Lubelszczyzny – przywieziono tam w sierpniu 1944 r. Potem doszły transporty z Wilna, Brześcia nad Bugiem i Lwowa oraz 1,5 tys. akowców przetrzymywanych wcześniej w obozie w Ostaszkowie (znanym ze zbrodni katyńskiej). W sumie w okresie 1944–1947 w Riazaniu-Diagilewie więziono około 3 tys. żołnierzy AK.

Trafili tam przedstawiciele kadry dowódczej AK, m.in.: komendant Okręgu Wilno–Nowogródek płk Aleksander Krzyżanowski „Wilk”, komendant Obszaru Lwów płk Władysław Filipkowski „Janka”, komendant Okręgu Lublin płk Kazimierz Tumidajski „Marcin”, gen. Ludwik Bittner „Halka”, dowódca 9. Dywizji Piechoty AK i inni. Więżono także przedstawicieli władz cywilnych, m.in.

delegatów rządu: na województwo białostockie Józefa Przybyszewskiego i lubelskie – Władysława Cholewę.

Oficerowie przetrzymywani w Riazaniu-Diagilewie nie musieli pracować (inaczej niż podoficerowie i szeregowcy), ale dotyczyły ich wszystkie niedogodności łagrowej egzystencji: słabe wyżywienie, złe warunki bytowe, ciężki klimat, a także ciągle przesłuchania prowadzone przez funkcjonariuszy Smiersza.

O losach osadzonych w łagrze nr 179 opowiada nowa wystawa czasowa w Muzeum AK zatytułowana „Riazańczycy. AK w łagrach”. Została ona oparta na materiałach zebranych przez jednego z więźniów, Jerzego Polaczka (1919–1997), które w 2001 r. jego rodzina przekazała do Biblioteki Jagiellońskiej.

Na planszach poznać można historię obozu, ludzi w nim osadzonych oraz codzienność ich egzystencji. Umieszczono także archiwalne zdjęcia, rysunki i szkice autorstwa więźniów. Są też używane przez nich przedmioty osobiste.

Głównym elementem ekspozycji są dużych rozmiarów portrety więźniów wykonane w obozie przez Mieczysława Skrzypińskiego i Jana Ptaszyńskiego. Realistyczne i szczegółowe, pozwalają z bliska przyrzeć się ludziom, którzy trafili do rizańskiego łagru.

Wystawa powstała we współpracy z Biblioteką Jagiellońską i Fundacją Centrum Dokumentacji Czynu Niepodległościowego, partner to Stowarzyszenie Środowisko Borowiczan Sybiraków. Kuratorem jest dr Tomasz Dudek z Uniwersytetu Jagiellońskiego/Biblioteki Jagiellońskiej/Fundacji Centrum Dokumentacji Czynu Niepodległościowego. Patronat honorowy nad wystawą objęli Wojewoda Małopolski Krzysztof Jan Klęczar oraz Marszałek Województwa Małopolskiego Łukasz Smółka.

Ekspozycję oglądać można w Muzeum AK przy ul. Wita Stwosza 12 w Krakowie do końca maja 2026 r.

**Riazańczycy
AK w łagrach**

Wystawa czasowa
od 17 czerwca 2025 do 31 maja 2026 r.
Muzeum Armii Krajowej w Krakowie
ul. Wita Stwosza 12, www.muzeum-ak.pl

MUZEUM AK – INSTYTUCJA KULTURY MIASTA KRAKOWA I WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO

Patronat honorowy: **KRAKÓW** **MAŁOPOLSKA** **Muzeum Armii Krajowej**

Organizatorzy: **KRAKÓW** **BIBLIOTEKA JAGIELLOŃSKA** **FUNDACJA CENTRUM DOKUMENTACJI CZYNU NIEPODLEGŁOŚCIOWEGO**

Partner: **BOROWICZANIE** **Radio Kraków** **TVP3 KRAKÓW** **TVP info** **Gazeta Krakowska** **DZIENNIK POLSKI** **GOŚĆ NIEDZIELNY** **DZIEJE.PL PORTAL HISTORYCZNY** **HIST MAG .ORG**

<https://www.radiokrakow.pl/promocja/riazanczycy-ak-w-lagrach-nowa-wystawa-w-muzeum-armii-krajowej>